

II. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése: **Langó-kápolna**

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása

☐ agrár- és
élelmiszergazdaság	☐ egészség és életmód	☒ épített környezet
☐ ipari és műszaki
megoldások	☐ kulturális örökség	☐ sport
☐ természeti környezet	☐ turizmus	

3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye: Csanádpalotai országút (M43-as út)

4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik

☒ települési	☐ tájegységi	☐ megyei	☐ külföldi magyarság

5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

Előbb csak a kereszt volt meg.

A kápolna előtt álló Langó keresztet Langó Mihály és felesége Balog Anna állíttatta 1866-ban, Isten dicsőségére. A kereszt a környék népes tanyavilágának (kb. 400 tanya) kedvelt ájtatossági helye volt: pénteki és vasárnapi ájtatosságra itt gyűltek össze a környékbeliek, akik az utak miatt vagy más okból templomi misére nem jutottak el.

A tanyai lakosságnak lelki szüksége lett egy kápolna létesítése, amit a jómódú Langó Mátyás önzetlenül magára vállalt. Langó Mátyás alapítólevelében így rendelkezett:

„Én alulírt Langó Mátyás, szintén alulírt Langó András fia, rkath. hívő, apátfalvi tanyai 113. sz. lakos, Szigeti Rozália férje, 3 gyermek: András, Mátyás, és János atyja. Isten dicsőségére és a Boldogságos Szűz Mária tiszteletére [...] az apátfalvi határban, a makó-palotai és apátfalva-kiskirályhegyesi út találkozásánál, a délkeleti szegletben a Langó családom által alapítványozott vaskereszt hátamögött saját költségemen egy kápolnát építtetek arra a célra, hogy a vidék rkat. vallású tanyai lakosságának ájtatoskodási helyül, az utasoknak viharokban némi menhelyül, az arra járó búcsúsoknak pedig üdvös betérőhelyül szolgáljon.”

A terveket Németh István építő- vállalkozó készítette, a kivitelezést szintén ő végezte.

A legenda szerint a kőkerítéssel körbevett, meszelt falú, színes üveglakos neogótikus kápolnát 1900-ban Langó Mátyás (1861-1908) és felesége, Szigeti Rozália (1864-1932) apátfalvi tanyai 113. sz. alatti lakosok fogadalomból építtették. A tízéves (negyedik elemibe járó) András fiuk lába váratlanul lebénult, a közeli tanyai iskolából testvére hátán húzta haza. S nem gyógyult meg többé. 1899-ben egy hatalmas vihar idején a gyerek eltűnt a tanyájukból.(elmászott a tanyából) A katonák és a csendőrök is átfésülték a környéket, de hiába. Csak hosszas keresés után talált rá egy segítségül hívott katona a Langó kereszt tövében. Langó Mátyás imái meghallgatásáért hálából építtette a kápolnát azon a helyen, ahol a fiúra rátaláltak. 1900-ban a kisfiú térdízületi gyulladása kiújulásába az építés évében belehalt, 11 évesen.

Szücs János plébános szerint Langó Mátyás jóra való, buzgó katolikus, aki fél éjszakákat is elimádkozik tanyája sarkán lévő kereszt előtt.

A kápolnát Szücs János apátfalvi plébános 1900. augusztus 16-án, Havi Boldogasszony tiszteletére és búcsúnapjára szentelte fel. Az építés évében készült a 16 téглаoszlopos kerítés is a jószágok ellen, melynek valamennyi pillérére vaskereszteket helyeztek. A helyiek sajátjuknak érezték és igen kedvelték a kápolnát, amely fehérre meszelt falával, színes üvegablakaival és szép arányaival valóságos ékszerként illeszkedik a tájba.

A nép ezrével vett részt a beszertelésen, és aligha fogok csalódní abbéli előrelátásomban, hogy a kápolna látogatottsága csakhamar felül fogja múlni a szegedi Lengyel-kápolna látogatottságát. –írja a plébános. Neogótikus stílusban épült.

Arányos, kellemes hatású épület. Csúcsíves ablakaival, ívsoros főpárkányával, az apostoli kettős keresztekkel, vakítóan fehér falfelületével fölhívja magára a figyelmet.

Berendezése: téglából és cementből készült oltárlap, állítható oltár, oltárterítők, oltárpárnák, feszület, gyertyatartók, fából faragott Mária szobor, virágtartók, szenteltvíz tartó.

Szücs János szerint:

A kápolna kicsiny, de a közítélet szerint nagyon szép, a nép nem győzi bámulni színes ablakait, szép Mária szobrot, de különösen a téglatetőzetet. Az orosz katonák az ereklyétől 1944-ben megfosztották, de 1993-ig miséztek benne.

1995-ben betörték a kápolnába.

A kápolnában 1993-tól egy ideig nem miséztek, napjainkban ismét odazarándokolnak az apátfalvi hívek búzaszentelőkor, a kápolna búcsúnapján (augusztus 5. Havi Boldogasszony napja) és terményáldáskor. Búcsúján az apátfalviak ételt: bélest, pogácsát, kalácsot visznek magukkal, s körbepínálják egymást a kápolna udvarán, melyet kívül-belül virágokkal díszítenek.

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett

A kápolna nemcsak építészeti különlegesség, hanem a 19. század végi paraszti vallásosság és közösségi szerepvállalás szép emléke. A kecses arányaival, vakító fehér falaival figyelmet keltő kis épület a mellette elhaladó utak kereszteződésében a régi korok életét idézi. Határbeli kápolnaként, közösségi imahelyként nincsen párja megyénkben.

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források)

Tóth Ferenc: Langó-kápolna, neogótikus, 1900. In: Tóth Ferenc szerk: Csongrád megye építészeti emlékei. Szeged, 2000, 13-14.

Marosvidék 2003/2. Szentesi József: A Langó-kápolna

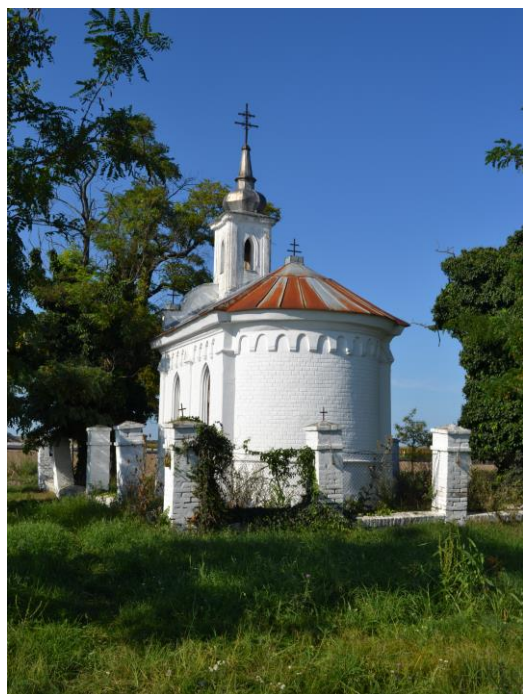
Tóth Ferenc: Apátfalva Száz magyar falu könyvesháza sorozat

Százéves a Langó-kápolna Délvilág 2000. febr. 8.

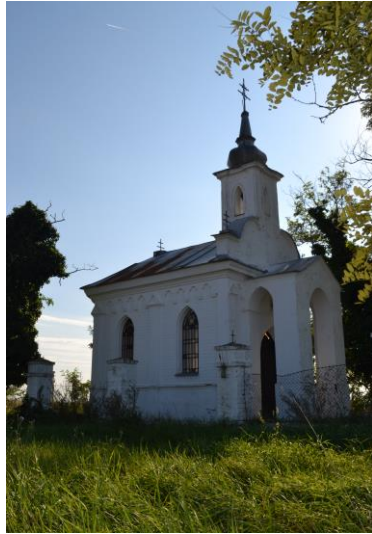
8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:

III. MELLÉKLETEK

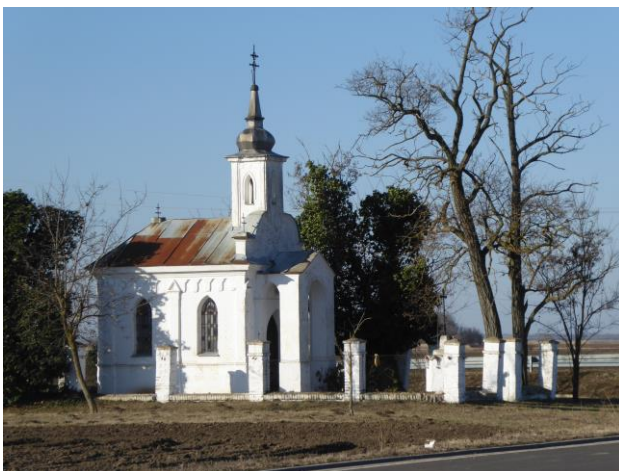
1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja

Dr. Bárkányi Ildikó fotói

A kápolnabelső a búcsú napján. 2004. A kápolna építtetői. Vargáné Nagyfalusi Ilona képei 2 db.

2019. február

2.A Htv. 1. § (1) bekezdés j) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek

Itt tanítok hon és népismeretet a helyi általános iskolában próbálom átadni a gyerekeknek faluról a legtöbb ismeretet. Történelem tanár vagyok.

A Langó kápolnát mindenki ismeri, bár nem a faluban van. Régen a kövegyi, apátfalvi, királyhegyesi és a tanyai lakosság sokat járt oda imádkozni. Először egy kereszt volt csak ott, később épült mellette a kápolna, a Langó család nevéhez fűződik.

Szerencsére a mai napig áll, bár a kerítése már felújítást igényelne. A megyében nem sok ilyen van, hogy a pusztában egy kápolnát építettek. Évente több alkalommal tart Jánosi Szabolcs ott misét, az önkormányzat ilyenkor segít a takarításban, padok kiszállításában.

A Langó kápolnát mindenképpen javaslom a helyi értéktárba felvételre.

Apátfalva, 2015. 04. 10.

Veréb Anett